Tillväxt- och regionplanenämnden

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
2020-05-07

TRN 2020–0066

registrator-rs@gotland.se
Region Gotland
Ärendenummer:
RS 2018/1237

Remissförslag Vårt Gotland 2040 - regional utvecklingsstrategi för Gotland

Inledning

Region Stockholm har genom Tillväxt- och regionplanenämnden fått möjlighet att yttra sig över förslag till Vårt Gotland 2040 – regional utvecklingsstrategi för Gotland. Yttrandet utgår från Region Stockholms roll som ansvarig för regional fysisk planering såväl som för regional utveckling.

Synpunkter

Tillväxt- och regionplanenämnden har tagit del av remissförslaget*, Vårt Gotland 2040 - Regional Utvecklingsstrategi för Gotland*. Förslaget är enligt nämnden välarbetat med en tydlig hållbarhetsintegrering av de tre dimensionerna social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet, vilket framgår i visionen för Vårt Gotland 2040 väl. Målen för Vårt Gotland 2040 går tydligt i linje med visionen - och speglar bland annat Gotland som utpekad pilot av regeringen: att gå före i energiomställningen och ställa om till förnybar energi och nå de nationella klimatmålen. Nämnden ser vidare positivt på strukturen av tillhörande effektmål - för att ytterligare konkretisera och följa upp arbetet, vilket är en viktig del för genomförandet av Vårt Gotland 2040.

Region Stockholm och Region Gotland utgör en gemensam sjukvårdsregion vilket är en viktig del av regionernas samarbete. Vidare samarbetar Region Stockholm och Region Gotland med transportfrågor inom ramen för CPMR, Baltic Sea Commission. Inom nuvarande samarbeten ser nämnden positivt på innehållet i Vårt Gotland 2040 för fortsatt samarbete mellan regionerna med att stärka den internationella infrastrukturen. Vidare är förbindelserna mellan Nynäshamn och Gotland en viktig länk för båda regioner.

Tillväxt- och regionplanenämnden hade gärna sett en tydligare beskrivning om hur Gotland är kopplat och har ett utbyte med andra regioner på

fastlandet i ett bredare perspektiv. Kapitlet ”Att vara en Ö-region” tar upp detta ämne men det vore en styrka för strategin om den kan ge viss vägledning för hur angränsande regioner ska förhålla sig till Region Gotland och vice versa. Det finns ett stort utbyte mellan Region Gotland och Region Stockholm –för både boende, besökare, näringsliv, akademin och myndigheter – som borde nämnas i strategin. Kartan i kapitel Gotland i världen (sid 59) är en bra illustration på hur Gotland förhåller sig i geografin till andra länder med olika funktioner och samband. Strategin skulle vinna på att göra en liknande illustration på viktiga funktioner och samband med angränsande regioner. Det geografiska perspektivet och kartan på sidan 18 visar en god ansats, men den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 kan stärkas ytterligare genom att utveckla det geografiska perspektivet.

Klimatomställningen är en nyckelfråga och Tillväxt- och regionplanenämnden ser positivt på Gotlands vision och roll som utpekad pilot. Nämnden anser att strategin ytterligare skulle stärkas genom att lyfta perspektiv om att samplanera transportsystemet och bebyggelsestruktur för att skapa hållbara fysiska och transportsnåla samhällsstrukturer samt för minskad miljöpåverkan. Att prioritera bebyggelseutveckling i lägen med goda kommunikationer skapar attraktiva boendemiljöer.

Dessa lägen attraherar även besökare och företag, när allt fler invånare väljer bort bilen som transportmedel. I det sammanhanget vore det även en styrka om strategin tar upp betydelsen av cykelplanering – både för hållbarheten och klimatet, som kommunikationsmedel och dess betydelse för besöksnäringen.

Region Gotland har pekat ut besöksnäring samt mat- och livsmedel som områden för smart specialisering. Tillväxt - och regionplanenämnden ser positivt på att strategin beskriver mat- och livsmedel ur flera perspektiv, vilket bidrar till långsiktiga förutsättningar för livsmedelskedjan. I strategin nämns att det biologiska kulturarvet med bland annat fiskelägen utgör ett viktigt inslag tillsammans med ett mera sentida kulturarv. Region Stockholm vill lyfta fram vikten av ett småskaligt kustnära fiske och ser fram emot fortsatt samverkan med Region Gotland i frågan.

Sammanfattningsvis ser Tillväxt- och regionplanenämnden mycket positivt på Region Gotlands regionala utvecklingsstrategi och möjligheterna till fortsatt samverkan.

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-05-07

TRN 2020-0066

Handläggare:
Frida Kallenbach

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Remissförslag Vårt Gotland 2040 - regional utvecklingsstrategi för Gotland

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har genom Tillväxt- och regionplanenämnden fått möjlighet att yttra sig över förslag till Vårt Gotland 2040 – regional utvecklingsstrategi för Gotland. Yttrandet utgår från Region Stockholms roll som ansvarig för regional fysisk planering såväl som för regional utveckling.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-05-07
Förslag till yttrande, 2020-05-07
Remissförslag av Vårt Gotland 2040 - regional utvecklingsstrategi för Gotland finns att läsa på Region Gotlands hemsida

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

1. Yttrandet över förslag till Vårt Gotland 2040 - regional utvecklingsstrategi för Gotland, TRN 2020-0066, godkänns och överlämnas till Region Gotland

2. Paragrafen justeras omedelbart

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ser Tillväxt -och regionplaneförvaltningen mycket positivt på Region Gotlands regionala utvecklingsstrategi och möjligheterna till fortsatt samverkan.

Bakgrund

Den regionalt utvecklingsansvarige aktören skall enligt förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete och lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin samt följa upp resultaten. Den regionala utvecklingsstrategin ska vara vägledande för hur regionens aktörer gemensamt vill möta regionens utmaningar och utveckla Gotland. Enligt förordningen om regionalt tillväxtarbete SFS 2017:583, 12§, ska den regionala utvecklingsstrategin ses över åtminstone en gång mellan varje val.

Den tidigare regionala utvecklingsstrategin för Region Gotland, Vision Gotland 2025, antogs 2008. Under 2017/2018 följdes den upp, både kvalitativt och kvantitativt. I uppföljning av strategin framkom att målen i Vision Gotland 2025 var fortsatt relevanta men behövde uppdateras och göras mätbara. Det efterfrågades löpande uppföljning och nya former för en väl fungerande samverkan för att nå målen. Regionstyrelsen beslutade 2018 att ge uppdraget att ta fram en ny RUS. Remissperioden för den nya regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 - Regional Utvecklingsstrategi för Gotland är ute på remiss från den 3 mars till 31 maj.

Överväganden

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen har tagit del av remissförslaget, Vårt Gotland 2040 - Regional Utvecklingsstrategi för Gotland. Förslaget är enligt förvaltningen välarbetat med en tydlig hållbarhetsintegrering av de tre dimensionerna social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet, vilket framgår i visionen för Vårt Gotland 2040 väl. Målen för Vårt Gotland 2040 går tydligt i linje med visionen - och speglar bland annat Gotland som utpekad pilot av regeringen: att gå före i energiomställningen och ställa om till förnybar energi och nå de nationella klimatmålen. Förvaltningen ser vidare positivt på strukturen av tillhörande effektmål - för att ytterligare konkretisera och följa upp arbetet, vilket är en viktig del för genomförandet av Vårt Gotland 2040.

Region Stockholm och Region Gotland utgör en gemensam sjukvårdsregion vilket är en viktig del av regionernas samarbete. Vidare samarbetar Region Stockholm och Region Gotland med transportfrågor inom ramen för CPMR, Baltic Sea Commission. Inom nuvarande samarbeten ser förvaltningen positivt på innehållet i Vårt Gotland 2040 för fortsatt samarbete mellan regionerna med att stärka den internationella infrastrukturen. Vidare är förbindelserna mellan Nynäshamn och Gotland en viktig länk för båda regioner.

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen hade gärna sett en tydligare beskrivning om hur Gotland är kopplat och har ett utbyte med andra regioner på fastlandet i ett bredare perspektiv. Kapitlet ”Att vara en Ö-region” tar upp detta ämne men det vore en styrka för strategin om den kan ge viss vägledning för hur angränsande regioner ska förhålla sig till Region Gotland och vice versa. Det finns ett stort utbyte mellan Region Gotland och Region Stockholm –för både boende, besökare, näringsliv, akademin och myndigheter – som borde nämnas i strategin. Kartan i kapitel Gotland i världen (sid 59) är en bra illustration på hur Gotland förhåller sig i geografin till andra länder med olika funktioner och samband. Strategin skulle vinna på att göra en liknande illustration på viktiga funktioner och samband med angränsande regioner. Det geografiska perspektivet och kartan på sidan 18 visar en god ansats, men den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 kan stärkas ytterligare genom att utveckla det geografiska perspektivet.

Klimatomställningen är en nyckelfråga och Tillväxt- och regionplaneförvaltningen ser positivt på Gotlands vision och roll som utpekad pilot. Förvaltningen anser att strategin ytterligare skulle stärkas genom att lyfta perspektiv om att samplanera transportsystemet och bebyggelsestruktur för att skapa hållbara fysiska och transportsnåla samhällsstrukturer samt för minskad miljöpåverkan. Att prioritera bebyggelseutveckling i lägen med goda kommunikationer skapar attraktiva boendemiljöer.

Dessa lägen attraherar även besökare och företag, när allt fler invånare väljer bort bilen som transportmedel. I det sammanhanget vore det även en styrka om strategin tar upp betydelsen av cykelplanering – både för hållbarheten och klimatet, som kommunikationsmedel och dess betydelse för besöksnäringen.

Region Gotland har pekat ut besöksnäring samt mat- och livsmedel som områden för smart specialisering. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen ser positivt på att strategin beskriver mat- och livsmedel ur flera perspektiv, vilket bidrar till långsiktiga förutsättningar för livsmedelskedjan. I strategin nämns att det biologiska kulturarvet med bland annat fiskelägen utgör ett viktigt inslag tillsammans med ett mera sentida kulturarv. Region Stockholm vill lyfta fram vikten av ett småskaligt kustnära fiske och ser fram emot fortsatt samverkan med Region Gotland i frågan.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Frida Kallenbach
Regionplanerare